

E 6/2021

Ställd av Kjell-Arne Ottosson
Till Nordiska ministerrådet

Till Nordiska ministerrådet

**Skriftlig fråga
med anledning av alla de gränshinder som uppstått i och med pandemin**

Jag vill med dessa frågor ytterligare lägga uppmärksamhet kring de störningar i den fria rörligheten och de allvarliga konsekvenser som uppstått i de nordiska gränsregionerna på grund av ländernas olika nationella restriktioner kopplade till Covid-19. Sedan den 13 mars 2020 har de gränsregionala informationstjänsterna Grensetjänsten Norge-Sverige, Nordkalottens Grensetjänste/Gränstjänst, Øresunddirekt samt Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden löpande rapporterat störningar i den fria rörligheten till främst Nordiska ministerrådet och de Nordiska samarbetsministrarna.

Syftet med rapporterna är att informera och medvetandegöra beslutsfattare och myndigheter om de särskilda problem coronakrisen skapat för den fria rörligheten i Norden och de konsekvenser som ländernas inreseförbud föranlett inte minst i gränsregionerna.

När jag läser dessa rapporter, den trettonde gäller perioden 11 januari-31 januari 2021, kan jag konstatera att de nordiska nationella restriktioner och karantänsbestämmelser samt de nationella riktlinjer och åtgärder som tas i respektive nordiskt land får allvarliga konsekvenser för de människor och företag som dagligen lever och verkar över en nordisk gränsregion. 15 nya hinder är presenterade i rapporten. Sedan denna rapport, som avser 11-januari-31 januari, har nya hinder/störningar tillkommit på grund av att regeringarna fattat nya nationella beslut som begränsar rörligheten mellan länderna. Det mest alarmerande är, som jag ser det, den norska lockouten av svenska arbetstagare som i och med detta står utan lön eller annan ekonomisk ersättning från den norska staten som faktiskt har ansvaret då alla dessa gränspendlare antingen betalar trygdeavgift eller skatt till norska staten.

Det är mycket oroande att de nordiska länderna fortfarande handlar nationellt utan någon större koordinering med de andra nordiska länderna när man fattar nya nationella restriktioner trots att man sedan mars 2020 löpande fått inrapporterat Gränshinderrådets störningsrapporter.

Dessa hinder/störningar påverkat främst de redan hårt åsatta gränsregionerna. Att det finns en avsaknad av ett större nordiskt samarbete och konsekvenserna av det, bekräftar inte minst den senaste enkätundersökningen, även den är gjord av Gränshinderrådet tillsammans med de gränsregionala och nordiska informations-tjänsterna.

Enkätundersökning

Av de 2 676 personer som svarat på enkäten uppger bland annat fyra av fem som bor och verkar i de nordiska gränsregionerna att deras möjligheter att röra sig över gränserna har inskränkts på grund av covid-19. Drygt tre av fem anser att länderna fokuserat för lite på gränsregionerna, dessutom upplever de en ökad oro gällande information från myndigheter och den gränsregionala informationen.

77 procent säger till exempel att informationen är motstridig.

I enkäten fanns också ett frågeformulär med möjlighet att fritt skriva om sina upplevelser i coronatider, kopplat till gränsproblematik.

Totalt 737 svar kom in med fritextsvar. Dessa svar säger en del om vardagen för de som lever och verkar i en nordisk gränsregion.

Här är ett litet plock ur kommentarerna från enkätundersökningen:

Sverige/Norge: "Inte kunnat ta jobbuppdrag över gränsen. Egenföretagare som arbetar gränsöverskridande. Inte träffat familjen (mamma, pappa och dotter) på ett år pga karantänregler."

Norge/Sverige: "Diskriminering, hat mot svenskar. Vi måste testa oss varje vecka, men inte norrmän."

Finland/Sverige: "Otydlig myndighetsinformation. Framför allt vad som gäller i Finland respektive vad som gäller på Åland."

Danmark/Sverige: "Saknas kommunikation mellan länderna, långa köer vid gränskontroll, underlig behandling av en som är svensk i DK, olika regler kring test etc, osäker skattesituation, hur ska min skatt betalas till "rätt" land?"

Danmark/Sverige: "Vi och dom mentalitet."

Finland/Norge: "Omöjligt med familjeträffar. Omöjligt att rekrytera personal."

Finland/Sverige: "Tappat 90% i omsättning och stor del är konsekvensen av stängda gränser."

Norge/Sverige: "Problemer med å utføre tilsyn på eiendom i Sverige."

Danmark/Sverige: "Min man har blivit permitterad, jag har snart gett upp med denna icke-existerande Öresunds-integration där jag trots pandemi måste infinna mig 50% på kontoret i Danmark pga skatt och socialförsäkringsfrågor. Inget annat än skandal!!!"

Danmark/Sverige: "Forvirring omkring skatteregler ved hjemmearbejde."

Frågor till Nordiska ministerrådet

Utifrån de problem som uppstår i gränsregionerna när nya nationella restriktioner löpande införs av regeringarna som också sätter det nordiska samarbetet på prov avser jag att ställa följande frågor till de nordiska regeringarna som ytterst ansvarar för den nationella Coronahanteringen.

- Informerar respektive ansvarig nationell fackminister sina motsvarande nordiska ministrar när man inför nya nationella restriktioner och karantänsbestämmelser samt nationella riktlinjer och åtgärder?
- Förs det en nordisk/bilateral diskussion mellan de berörda fackministrarna i syfte att förhindra att minimera skadan för de som lever och verkar i våra nordiska gränsregioner när man inför nya restriktioner?
- Har ansvarig fackminister/departement, innan beslut fattas, kontakt med de regionala aktörer, regionerna, kommunerna myndigheterna, informationstjänsterna etc. för att få återkoppling till de nationella restriktioner och karantänsbestämmelser samt nationella riktlinjer och åtgärder som ska genomföras i syfte att få kännedom om konsekvenserna för de som lever i gränsregionerna och genom denna information ha möjlighet att justera beslutet?
- Har samtliga nordiska fackministrar fått ta del av Gränshinderrådets 13 störningsrapporter, som producerats sedan den 13 mars 2020, och de två enkätundersökningar som gjorts?
- Både rapporterna och enkätundersökningarna har löpande sänts till de nordiska samarbetsministrarna.
- Hur ser de Nordiska ministerrådet på arbetet med att Norden ska bli världens mest integrerade region 2030? Går det framåt? Kan vi nå målet? Vad bidrar ni till för att uppnå målet?

Stockholm 3 mars 2021

Kjell-Arne Ottosson (KD)